

A villamos berendezések felülvizsgálatáról

Magyarországon hatályos jogszabályok írják elő a létesített villamos berendezések első ellenőrzését és rendszeresen ismétlődő, időszakos felülvizsgálatát. A több évtizede szabályozó jogszabályok és szabványosítási elvek alapján kialakult gyakorlat három önálló felülvizsgálatot különböztet meg: az érintésvédelmi felülvizsgálatokat, a villamos berendezések szabványos állapotának (tűzvédelmi jellegű) felülvizsgálatát és a villámvédelmi, illetve az elektrosztatikus feltöltődés és kisülés ellen védő berendezések felülvizsgálatát.

Az első ellenőrzéseket és az időszakos felülvizsgálatokat előíró, jelenleg: **2014. augusztusában** hatályos jogszabályok a következők:

- **191/2009. (IX. 15.) Korm.** rendelet az építőipari kivitelezési tevékenységről
 - **8/1981. (XII. 27.) IpM** rendelet a Kommunális- és Lakóépületek Érintésvédelmi Szabályzatáról (**KLÉSZ**)
 - **14/2004. (IV. 19.) FMM** rendelet a munkaeszközök és használatuk biztonsági és egészségügyi követelményeinek minimális szintjéről
 - **28/2011. (IX. 6.) BM** rendelet az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról (**OTSZ**)
- Megjegyzés:* Jelenleg (2014. augusztusában) előkészítés alatt áll, és a közeljövőben várható az **OTSZ** új kiadása!

A részleteket a következő 1. táblázatban foglaltuk össze.

1.táblázat

Vizsgálat	Előíró jogszabályok	Vonatkozó szabvány
Első ellenőrzés	<ul style="list-style-type: none"> • ÁLTALÁBAN: - 191/2009. (IX. 15.) Korm. r. 33.§ (3) c) bekezdése 	MSZ HD 60364-6:2007 (61. fejezete)
	<ul style="list-style-type: none"> • ÉRINTÉSVÉDELEM: - 8/1981. (XII. 27.) IpM r.(KLÉSZ) 22.§-a - 14/2004 .(IV. 19.) FMM r. 5/A.§ (2) bekezdése 	
	<ul style="list-style-type: none"> • VILLÁMVÉDELEM: - 28/2011.(IX. 6.) BM r. (OTSZ) 226.§ (1)a), b) bekezdése 	MSZ EN 62305-3:2011 (7. fejezete)
	<ul style="list-style-type: none"> • ELEKTROSZTATIKUS FELTÖLTŐDÉS ELLENI VÉDELEM: - 28/2011.(IX.6.) BM r. (OTSZ) 232.§ (3)a), b)és c) bekezdése 	MSZ EN 62305-4:2011 (9.3. fejezete)
Rendszeresen ismétlődő, azaz időszakos felülvizsgálat	<ul style="list-style-type: none"> • ÉRINTÉSVÉDELEM: - 8/1981. (XII.27.) IpM r.(KLÉSZ) 23.§, 26.§ (4) bek. és 27.§-a - 14/2004 .(IV.19.) FMM r. 5/A.§ (3) bekezdése 	MSZ HD 60364-6:2007 (62. fejezete)
	<ul style="list-style-type: none"> • SZABVÁNYOS ÁLLAPOT: - 28/2011. (IX.6.) BM r. (OTSZ) 212., 213. és 214.§-a 	
	<ul style="list-style-type: none"> • VILLÁMVÉDELEM: - 28/2011. (IX.6.) BM r.(OTSZ) 226.§ (1)c), d) bek. és 228.§-a 	MSZ EN 62305-3:2011 (7. fejezete)
	<ul style="list-style-type: none"> • ELEKTROSZTATIKUS FELTÖLTŐDÉS ELLENI VÉDELEM: - 28/2011. (IX.6.) BM r. (OTSZ) 232.§ (3)d) bekezdése 	MSZ EN 62305-4:2011 (9.3. fejezete)

Megjegyzés: Az elektrosztatikus feltöltődés és kisülés elleni védelem ellenőrzésére és felülvizsgálatára *jelenleg nincs olyan érvényes szabvány, amely minden szempontból reális, megfelelő ellenőrzési követelményeket tartalmazna.*

Az ellenőrzések, illetve felülvizsgálatok végzéséhez szükséges szakképzettségeket is jogszabályok határozzák meg, így:

▪ **21/2010. (V. 14.) NFGM** rendelet: Az egyes ipari és kereskedelmi tevékenységek gyakorlásához szükséges képesítésekről

A rendelet 1. § (1) bekezdése szerint: A rendelet mellékletében meghatározott tevékenységek csak az ott megjelölt képesítéssel, szaktanfolyami képzettség birtokában végezhetők.

▪ **150/2012. (VII. 6.) Korm.** rendelet: Az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről.

A rendelet 1. melléklete tartalmazza a 2012. évi Országos Képzési Jegyzéket (**OKJ**).

▪ **27/2012. (VIII. 27.) NGM** rendelet határozza meg részletesen a nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések – így az épületvillamossági szerelő, illetve a villanszerelő szakképesítés és a ráépülő kiegészítő felülvizsgáló képesítések – szakmai és vizsgakövetelményeit.

▪ **28/2011. (IX. 6.) BM** rendelettel kiadott az Országos Tűzvédelmi Szabályzat (**OTSZ**) 3. rész 215.§-a előírja, hogy az erősáramú berendezések felülvizsgálatát erősáramú berendezések időszakos felülvizsgálója szak-

képesítésű személy végezheti. *Ezen kívül:* az „A” és a „B” tűzveszélyességű osztályba sorolt helyiségek és szabadterek (robbanásveszélyes térségek) vizsgálatához a sújtólég- és robbanásbiztos villamosberendezés-kezelői szakképesítés is szükséges!

Megjegyezzük, hogy a 67/2012. (XII.14.) BM rendelettel módosított **45/2011. (XII. 7.) BM** rendelet szerint az erősáramú berendezések felülvizsgálatát *csak érvényes tűzvédelmi szakvizsgálóval rendelkező* személy végezheti!

Az ellenőrzések és felülvizsgálatok alapját képező, a villamosberendezésekre vonatkozó műszaki-biztonsági követelményeket a következő 2. táblázat szerinti szabványok tartalmazzák:

2. táblázat

Ellenőrzés/Felülvizsgálat		Jelenleg érvényes szabványok		Korábbi szabványok
KISFESZÜLTSEGEN ≤1000 V AC ~ ≤1500 V DC =	ÉRINTÉS- VÉDELEM:	MSZ HD 60364-4-41, MSZ EN 61140,	továbbá: az MSZ HD 60364 sorozat 1., 4., 5. és 7. része	MSZ 172-1
	SZABVÁNYOS ÁLLAPOT:	MSZ HD 60364 és az MSZ EN 60079 sorozatok,		MSZ 1600 sorozat
NAGY- FESZÜLTSEGEN	ÉRINTÉSVÉD.:	MSZ EN 50522, MSZ 172-4		MSZ 172-2,-3
	SZABV. ÁLL.:	MSZ EN 61936-1 és MSZ EN 60079 sor.		MSZ 1610 sorozat
VILLÁMVÉDELEM:		MSZ EN 50164, 62305 és 62561 sorozatok		MSZ 274 sorozat
ELEKTROSZTATIKUS FELTÖLTŐDÉS:		(MSZ EN 61340 és MSZ 16040, 16041 sorozatok, irányelvként!)		

A tevékenységeket és az ezekhez szükséges szakképesítéseket a 3. táblázatban foglaltuk össze.

3. táblázat

Tevékenység	A tevékenységhez szükséges szakképesítés az Országos Képzési Jegyzék szerint
1.) Lakó- és kommunális épületek, ipari létesítmények érintésvédelmi vizsgálata	Érintésvédelmi szabványossági felülvizsgáló OKJ száma: 101. sorszám, 35 522 03; FEOR : 7524 Azonosító száma: 11267-12
2.) Erősáramú berendezések felülvizsgálata, minősítő nyilatkozat megtétele *	Erősáramú berendezések felülvizsgálója OKJ száma: 89. sorszám, 35 522 02; FEOR : 7524 Azonosító száma: 11268-12
3.) Lakó- és kommunális épületek, ipari létesítmények villámvédelmi berendezéseinek felülvizsgálata	Villámvédelmi felülvizsgáló OKJ száma: 476. sorszám, 35 522 16; FEOR : 7524 Azonosító száma: 11298-12 nem norma szerinti felülvizsgáló, 11299-12 norma szerinti felülvizsgáló
4.) Az elektrosztatikus feltöltődés elleni védelem felülvizsgálata	Az OTSZ 233.§-a határozza meg a felülvizsgálók jogosultságát: A felülvizsgálat végzésére csak a) a Magyar Mérnöki Kamarában bejegyzett villasmérnök szakértő, b) igazságügyi villamos szakértő, c) villamos mérnök végzettségű villamos tűzvédelmi szakértő, illetve d) akkreditált vizsgáló intézet vagy olyan szervezet jogosult, ami az a)–c) pontok szerinti szakértőt foglalkoztat
*Az OTSZ 215.§ (2) bekezdése alapján kötelező kiegészítő szakképesítés az erősáramú berendezések felülvizsgálóinak robbanásveszélyes térségekben végzett felülvizsgálatok esetén:	
5.) Sújtólég- és robbanásbiztos villamos berendezések kezelése	Robbanásbiztos berendezés kezelője OKJ száma: 381. sorszám, 52 522 03; FEOR : 7524 Azonosító száma: 11284-12

Megjegyzések: 1.) Általában elfogadható az az alapelv, hogy az új szabályozások nem érintik a korábban megszerzett szakképesítést tanúsító bizonyítványok érvényességét, lásd: **5/1997. (III. 5.) IKIM** r. 3.§ (1) és (2) bekezdését! Ennek értelmében a korábbi kiadású oklevelek, – ha nincs rajtuk lejárat határidő és nem változott a munkavállaló munkaköre – változatlanul elfogadhatók, illetve érvényesnek tekinthetők. Ezek mellett azonban szükséges lehet további kötelező képzésekre is: pl. az említett „Tűzvédelmi szakvizsgáló”, a „Robbanásbiztos berendezés kezelője”, vagy a „Norma szerinti villámvédelmi felülvizsgáló” szakképesítésre, amelyeket későbbi jogszabályok írtak elő.

2.) Az első ellenőrzés számszerű értékeket igénylő mérési vizsgálatait és ezek kiértékelését, illetve ennek alapján a minősítést csak felülvizsgálói szakképesítéssel rendelkező szakember végezheti.

Budapest, 2014. augusztus 26.

MEE. ACs.